

sponsum: *Quæ totius Reipublicæ Venetæ mens sit, satis Gregorio constare: suis contentam, nunquam aliena aut arripere aut cupere assuetam; id multis iisque insignibus argumentis omni tempore testatam; hoc præsertim, in causa Aquilejensi, cum nullum officii genus in Patriarcham prætermiserit; tantumque abesse, ut feudo, quod modo in dubium vocaret, ipse exutus fuerit, ut illud semper in Reipublicæ auctoritate ac potestate extiterit.* Atqui cum his de rebus Reges certiores a Senatu factos Pontifex cognovisset, idem per suos legatos efficiendum curavit. Ac sane, qui illius factum probaret, nemo extitit. Joanni Mauro legato rem exponenti, *perperam Gregorium facere, Henricus inquit, qui Reipublicæ Venetæ, quæ inter præcipuos christianos Principes censeretur, negotium facebat, causamque minime ecclesiasticam ad se trahere velit.* Eadem se mente esse Hispaniarum Rex ostendit, cum Granvelanus Cardinalis, quocum Joannes Franciscus Maurocenus orator egerat, *Philippum eximia prudentia, diceret, ex specula veluti prospicientem, atque pro Italiæ quiete excubantem, de hisce dissidiis certorem factum, statim Abbati Brissengæ Romam perscribendum jussisse; omni studio negotium ex sententia Senatus confici niteretur.* Carolus quoque Sabaudia Dux per suum oratorem Gregorium hortabatur; rogabat, *ne levi ex causa turbas ciere in Italia vellet.* Neque vero secus Cæsaris præconsultores sentiebant. Gregorius, ad quem earum rerum notitia pervenerat, quæque Principum sententia esset, cognoverat, vehementer commotus, quacumque ratione consilium suum tueri adnitebatur.

Interea extra ordinem oratorem Romam mittere Senatus statuit; præclaro publici in Pontificem obsequii teste delinitum iri, veritateque cognita, Reipublicæque rationibus perspectis, e sententia decessurum sperans. Munus Joanni Superantio Equiti est delatum. Henricus eodem tempore per Foxium legatum negotium urgebat; Pontifici suadebat: *Ne his temporibus Rempublicam de Apostolica Sede optime meritam affligeret; Regis in Venetos benevolentiam, Venetorum in illum promerita memorabat; quamdam genii (ut ille agebat) similitudinem inter Gallos ac Venetos esse, quod iisdem temporibus amborum imperia or-*

Joannes Superantius extra ordinem ad Pontificem orator.

De Aquilejensibus controversis Gallorum & Hispaniarum Regum officia.